

Udenrigsministeren (Gustav Rasmussen): Da Danmark den 11. September 1945 ratificerede De Forenede Nationers Pagt, blev Statutten for De Forenede Nationers Domstol samtidig godkendt, idet Statutten ifølge Pagtens Artikel 92 udgør en integrerende Del af denne. Baaede Pagten og Domstolens Statut er kundgjort ved Udenrigsministeriets Bekendtgørelse af 22. November 1945.

For saa vidt angaar en enkelt Artikel i Statutten, Artikel 36, gør der sig et særligt Forhold gældende:

Artikel 36, Stk. 1, udtaler, at Domstolens Myndighedsomraade udstrækker sig til alle Sager, som Parterne forelægger den, saavel som til alle de Tilfælde, hvorom der særlig er truffet Bestemmelse i De Forenede Nationers Pagt eller i de gældende Traktater og Konventioner. Der kræves saaledes i visse Tilfælde en særlig Overenskomst mellem Parterne, for at Domstolen kan blive kompetent til af afgøre Sagen. Dette første Stykke i Artikel 36 blev ratificeret samtidig med De Forenede Nationers Pagt og giver derfor ikke nu Anledning til ny Drøftelse.

Anderledes forholder det sig med Artikel 36's Stk. 2, der udtaler, at de Stater, der er Deltagere i nærværende Statut, naar som helst kan erklære, at de i Forhold til enhver anden Stat, som antager den samme Forpligtelse, anerkender Domstolens Domsmyndighed i en Række nærmere angivne Retstvister som bindende *ipso facto* og uden særlig Overenskomst.

Disse Retstvister findes angivet i Bilaget til Forslaget til Rigsdagsbeslutningen og angaar:

- a. Fortolkningen af en Traktat.
- b. Ethvert Spørgsmaal, som angaar mellemfolkelig Ret.
- c. Tilstedeværelsen af enhver Kendsgerning eller enhver paastaaet Kendsgerning, som, hvis den forelaa, vilde udgøre et Brud paa en mellemfolkelig Forpligtelse og endelig
- d. Arten og Omfanget af den Erstatning, som bør ydes paa Grund af et Brud paa en mellemfolkelig Forpligtelse.

Som det fremgaar af Ordlyden, er der her Tale om en Erklæring, som det staaer Statuttens Deltagere frit for at afgive. Artikel 36, Stk. 2, er derfor ogsaa blevet kaldt for den fakultative eller valgfri Bestemmelse i Domstolens Statut.

En tilsvarende Bestemmelse fandtes i den tidligere Statut for den gamle Dom-

stol, der var oprettet i Henhold til Folkeforbundspagtens Artikel 14. Det foreliggende Forslag er derfor en naturlig Konsekvens af det Standpunkt, Rigsdagen tidligere har indtaget, dels da Danmark første Gang, den 18. December 1920, for et Tidsrum af 5 Aar tiltraadte den valgfri Bestemmelse i Artikel 36 i Statutten for den gamle Domstol for mellemfolkelig Retspleje, dels ved de senere gentagne Gange fornyede Tiltrædelser, senest den 4. Juni 1936 for et Tidsrum af 10 Aar.

Inden Krigens Udbrud i 1939 viste det sig, at den faste Domstol for mellemfolkelig Retspleje svarede til de Forventninger, der næredes ved dens Oprettelse. Domstolen afsagde Dom i mange Retstvigheder mellem Staterne, og dens Afgørelser vandt Anerkendelse for deres Saglighed og Grundighed.

Den nye mellemfolkelige Domstol er den tidligere Domstols direkte Afløser. Det er derfor naturligt, at Danmark tiltræder den valgfri Bestemmelse i den nye Statut. Andre Stater, hvis Forhold ligger paa Linie med Danmarks, har allerede tiltraadt denne Bestemmelse eller har til Hensigt at gøre det.

I Norge har saaledes Stortinget i Begyndelsen af Oktober Maaned i Aar uden Debat vedtaget, at Norge afgiver Erklæring i Henhold til Statuttens Artikel 36, Stk. 2. Erklæringen skal være bindende for et Tidsrum af 10 Aar.

Holland har i August Maaned d. A. afgivet en tilsvarende Erklæring.

Sverige har i sin Tid afgivet en Erklæring i Overensstemmelse med den gamle Domstols Statutter. Gyldigheden af denne Erklæring, der var tidsbegrænset, er udløbet. Men saa vidt jeg ved, er det den svenske Regerings Hensigt efter Sveriges Optagelse forleden som Medlem af De Forenede Nationer at afgive en lignende Erklæring efter Artikel 36, Stk. 2.

Med disse Bemærkninger vil jeg gerne anbefale det foreliggende Forslag til det høje Tings Velvilje.

Rasmus Hansen: Danmark har, saaledes som det er fremgaaet af den højtærede Udenrigsministers Tale her og saaledes som det ogsaa fremgaar af Bemærkningerne til det fremsatte Forslag til Rigsdagsbeslutning, tidligere accepteret en Domstol for mellemfolkelig Retspleje; det, der her er Tale om, er altsaa Fortsættelse af en Tilstand, der tidligere har bestaaet. Jeg anbefaler paa mit Partis Vegne — og